

ĐỀ 2

GỢI Ý THAM KHẢO

I. PHẦN ĐỌC - HIỂU (4,0 điểm)

Câu 1 (0,5 điểm)

Yêu cầu: Xác định **phương thức biểu đạt chính**.

Hướng dẫn:

- Đoạn trích viết dưới dạng **thơ**, trong đó tác giả bày tỏ tình cảm, cảm xúc của người mẹ/người con.
- Phương thức biểu đạt chủ yếu của **thơ trữ tình** là **biểu cảm** (bộc lộ tình cảm).

Trả lời ngắn gọn:

“Phương thức biểu đạt chính là biểu cảm.

Câu 2 (0,5 điểm)

Yêu cầu: Chỉ ra **một hình ảnh so sánh** tác giả sử dụng và nêu **tác dụng**.

Hướng dẫn:

1. Nhìn vào các câu thơ, có thể thấy:
  - “mẹ sinh ra con **giống như thân cây nảy mầm một chiếc lá**” → So sánh
2. **Tác dụng:** Làm nổi bật **mối quan hệ máu thịt**, gắn bó tự nhiên (cây - lá), thể hiện **sự nuôi dưỡng, che chở** của mẹ dành cho con.

Trả lời gợi ý:

- Hình ảnh so sánh: Việc “mẹ sinh ra con” được so sánh với hình ảnh “Thân cây nảy mầm một chiếc lá”.
- Tác dụng: Nhấn mạnh sự gắn bó, tình yêu thương vô điều kiện, cho thấy mẹ là “gốc rễ” vững chắc để con lớn lên.

Câu 3 (1,0 điểm)

Yêu cầu: Nêu **hai biểu hiện cụ thể** cho thấy **tình thương vô điều kiện** của mẹ.

Hướng dẫn:

- Đọc kĩ đoạn thơ, tìm chi tiết cụ thể:
  1. “Mẹ vẫn luôn ở đây như mọi khi...”: Dù con vấp ngã, ốm đau, khóc quấy, mẹ **luôn hiện diện**, sẵn sàng chăm sóc.
  2. “Con không cần làm gì và cũng không cần phải mặc cả”: Mẹ **không đòi hỏi** bất cứ điều kiện nào, chỉ **cho đi** yêu thương.
  3. “Mẹ vẫn luôn ở đây... để ôm con”: Hình ảnh **vòng tay** bao bọc, chở che.
- Học sinh chọn ra **hai chi tiết** tiêu biểu để trả lời.

Gợi ý trả lời tóm tắt:

1. Mẹ luôn bên con, chăm sóc khi con vấp ngã, ốm đau.
2. Mẹ yêu thương mà không cần-“mặc cả” hay đòi hỏi điều kiện.

Câu 4 (1,0 điểm)

Yêu cầu: Giải thích **tâm lí** của người con tuổi trưởng thành khi “tìm cách từ chối những ân cần”.

Hướng dẫn:

- Ở lứa tuổi đang lớn (thường là tuổi dậy thì hoặc cuối thiếu niên), nhiều bạn trẻ:
  - Muốn **khẳng định cái tôi**, dễ **cảm thấy bị kiểm soát** bởi sự quan tâm “quá mức” của mẹ.
  - Dẫn đến thái độ **chống đối**, “ghét mẹ”, “không thèm nhìn”... nhưng thực chất bên trong vẫn **thương yêu**, chỉ là thể hiện sự **bướng bỉnh** hoặc **tự lập**.
- Trả lời **ngắn gọn** (2 - 3 dòng) theo yêu cầu.

Gợi ý trả lời (mang tính tham khảo):

“Người con ở lứa tuổi trưởng thành có tâm lí muốn tự do, đôi lúc cảm thấy áp lực khi mẹ quá quan

tâm. Vì muốn khẳng định bản thân, con tỏ thái độ xa cách, từ chối ân cần, nhưng sâu thẳm vẫn yêu thương và cần mẹ.”

Câu 5 (1,0 điểm)

Yêu cầu: Viết **một đoạn văn (5 - 7 dòng)** bày tỏ **suy nghĩ** về câu thơ:

“Mẹ vẫn luôn ở đây để ôm con, con biết không!”

Hướng dẫn:

1. Mở đoạn (1 - 2 câu): Dẫn lại câu thơ, khẳng định **ý nghĩa** về tình yêu bất biến của mẹ.
2. Thân đoạn (khoảng 2 - 3 câu):
  - o Phân tích ý: “Luôn ở đây” → Mẹ sẵn sàng bao dung, đón con trở về bất cứ khi nào con cần.
  - o Nhấn mạnh **sự hi sinh** và **vô điều kiện**.
3. Kết đoạn (1 - 2 câu): Liên hệ bản thân, rút ra **bài học**: trân quý tình mẫu tử, hiếu và chia sẻ với mẹ.

Gợi ý triển khai đoạn văn (khoảng 5 - 7 dòng):

- Giới thiệu ngắn câu thơ: tấm lòng mẹ bao la.
- Nêu nhận xét: Mẹ luôn chờ che, đợi con quay về, dù con lạc lối hay yếu đuối.
- Nêu tầm quan trọng: Con người hạnh phúc khi có mẹ ở bên; tình mẹ là điểm tựa tinh thần lớn lao.
- Kết: Mỗi người con cần yêu thương, trân trọng và biết ơn sự hi sinh của mẹ đừng để muộn màng.

II. PHẦN VIẾT (6,0 điểm)

Câu 1 (Nghị luận văn học - 2,0 điểm)

Đề: Dựa vào đoạn thơ, viết một **đoạn văn** (khoảng 200 chữ) phân tích **tình thương bao la** của mẹ và **thái độ** của người con.

Hướng dẫn làm bài:

1. **Xác định yêu cầu:**
  - o Hình thức: **đoạn văn** (khoảng 200 chữ), ngắn gọn, mạch lạc.
  - o Nội dung: Phân tích hai khía cạnh: **tình thương** của mẹ và **thái độ** của người con.
2. **Gợi ý bố cục đoạn:**
  - o **Mở đoạn** (1 - 2 câu): Giới thiệu bài thơ/ đoạn trích, khẳng định chủ đề về tình mẹ - con.
  - o **Thân đoạn:**
    - Phân tích biểu hiện **tình thương của mẹ**: luôn bên cạnh, chăm sóc vô điều kiện, “mẹ không đòi hỏi con bất cứ điều gì”...
    - **Thái độ người con**: có lúc “ghét mẹ”, “không thèm nhìn”, “từ chối ân cần”... do tâm lí bướng bỉnh, muốn khẳng định cái tôi. Tuy vậy, tình cảm ấy vẫn tiềm ẩn gắn bó.
    - Nhận xét chung: Tác giả khắc họa vẻ đẹp của tình mẫu tử, đồng thời nêu thực trạng tâm lí tuổi mới lớn.
  - o **Kết đoạn** (1 - 2 câu): Khẳng định ý nghĩa sâu sắc: Tình mẹ luôn bao la, là động lực giúp con vượt qua mọi khó khăn, luôn rộng mở để đón con quay về.

Gợi ý nội dung cốt lõi:

- Mẹ: Yêu thương, vững chãi, sẵn sàng hi sinh.
- Con: Đôi khi ương bướng, xa cách, nhưng vẫn cần vòng tay mẹ.
- Thông điệp: Hãy trân trọng những “ân cần” của mẹ trước khi quá muộn.

Câu 2 (Nghị luận xã hội - 4,0 điểm)

Đề: Viết một bài văn (khoảng 400 chữ) bàn về **vai trò của gia đình (đặc biệt là người mẹ)** trong việc **nuôi dưỡng, định hướng** con cái trưởng thành.

(“Mẹ sinh ra con giống như thân cây nảy mầm một chiếc lá...”)

Hướng dẫn làm bài:

1. **Mở bài:**

- Dẫn dắt vấn đề từ câu thơ gợi ý.
- Khẳng định: Gia đình, đặc biệt là người mẹ, có **vai trò** vô cùng quan trọng trong sự phát triển của mỗi đứa trẻ.

2. **Thân bài:**

- **Giải thích hình ảnh:**
  - “Thân cây” - “gốc rễ” vững chãi → tượng trưng cho **người mẹ**, gia đình.
  - “Chiếc lá” - “mầm non” → tượng trưng cho **người con**, cần được nuôi dưỡng.
- **Phân tích** vai trò của mẹ/ gia đình:

1. **Nuôi dưỡng thể chất:** Chăm sóc, bảo vệ con từ nhỏ.

2. **Bồi đắp tinh thần:** Tạo môi trường an toàn, ấm áp để con lớn lên khoẻ mạnh về tâm hồn.

3. **Định hướng giáo dục:** Dạy dỗ, uốn nắn nhân cách, giúp con có định hướng tốt (học tập, đạo đức...).

4. **Hậu phương vững chắc:** Tiếp thêm nghị lực, động viên con trong những bước đường trưởng thành.

- **Dẫn chứng thực tế:**
  - Từ đời sống gia đình Việt Nam: mẹ cha tần tảo, dạy con lòng nhân ái; những tấm gương hiếu thảo...
  - Vai trò gia đình trong các tình huống khắc nghiệt (thiên tai, khó khăn kinh tế...), nơi con trở về để vực dậy tinh thần.
- **Phản biện** (nếu muốn mở rộng): Một số trường hợp gia đình không làm tròn vai trò, ảnh hưởng đến tương lai con; hoặc con cái vô tâm, không biết trân quý tình cảm cha mẹ.
- **Bài học:** Mỗi cá nhân cần nhận thức giá trị cốt lõi của gia đình, trân trọng tình thương của mẹ. Người con nên cố gắng rèn luyện bản thân, đáp lại phần nào công ơn sinh thành.

3. **Kết bài:**

- Khẳng định lại vai trò quan trọng, thiêng liêng của gia đình/mẹ.
- Liên hệ bản thân: Học sinh cần tri ân, sống có trách nhiệm với gia đình.

Gợi ý dàn ý ngắn gọn:

- **Mở bài:** Giới thiệu vấn đề, liên hệ hình ảnh “thân cây - chiếc lá”.
- **Thân bài:**
  - Giải thích hình ảnh, nêu vai trò to lớn của gia đình, nhất là mẹ.
  - Dẫn chứng, phân tích, bình luận.
  - Bài học cho mỗi người con.
- **Kết bài:** Khẳng định ý nghĩa, liên hệ cá nhân.